

Leyes de Jannuká de acuerdo al Rambam (ז"ל)

Mishné Torá, Hiljot Jannuká Capítulo 3

1 En la época del Segundo Templo cuando Grecia, hicieron legislaciones contra Israel y proscribieron su religión y no los dejaron ocuparse de la Torá y los mandamientos. Y extendieron su mano sobre sus posesiones y sobre sus hijas. Y entraron al Templo y prorrumpieron en licencia y desecraron los recipientes puros. Y causaron mucha afugia a Israel y los presionaron con gran presión hasta que se compadeció de ellos el Dio de sus padres y los salvó de sus manos. Y los hijos de Jashmonai los grandes sacerdotes se levantaron y mataron [a los griegos] y salvaron a Israel de sus manos. Y establecieron un rey de entre los sacerdotes y volvió el reinado a Israel por más de doscientos años hasta la segunda destrucción del Templo.

2 Y cuando se levantó Israel sobre sus enemigos y los era el día veinticinco del mes de Kislev. Y entraron al Templo y no encontraron aceite puro a excepción de un recipiente. Y no había en él sino para encender [la menorá] por un día. Y encendieron con él las lámparas del santuario por ocho días-hasta que pudieron prensar aceitunas y hacer aceite puro.

3 Y por esto instituyeron los sabios en esa misma generación que estos ocho días -cuyo comienzo es en la noche del veinticinco de Kislev- fueran días de alegría y de Hallel. Y que se encendieran en ellos las candelas al ocaso en las puertas de las casas en cada noche de las ocho noches. Y estos días son los llamados días de Jannuká ("dedicación"). Y en ellos está prohibido hacer hespedim (discursos encomiásticos por los muertos) y ayunar como en los días de Purim. Y encender las candelas en ellos es una mitzvá rabinica como lo es leer la Meguilá [en Purim].

1 בבית שני כשמלכו יוון, גזרו גזירות על ישראל, וביטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות; ופשטו ידם בממונם, ובבנותיהם; ונכנסו להיכל, ופרצו בו פרצות, וטימאו הטהרות. וצר להם לישראל מאוד מפניהם, ולחצום לחץ גדול, עד שריחם עליהם אלוהי אבותינו, והושיעם מידם. וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים, והרגום והושיעו ישראל מידם; והעמידו מלך מן הכהנים, וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתיים שנה--עד החורבן השני.

2 וכשגברו ישראל על אויביהם ואיבדום, בחמישה ועשרים בחודש כסליו היה. ונכנסו להיכל, ולא מצאו שמן טהור אלא פך אחד; ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד, והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים--עד שכתשו זיתים, והוציאו שמן טהור.

3 ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור, שיהיו שמונת הימים האלו שתחילתן מלילי חמישה ועשרים בכסליו, ימי שמחה והלל; ומדליקין בהן הנרות בערב על פתחי הבתים, בכל לילה ולילה משמונת הלילות. וימים אלו, הן הנקראין חנוכה. והן אסורין בספד ותענית, כימי הפורים; והדלקת הנרות בהן, מצוה מדברי סופרים כקריאת המגילה.

4 Todo aquel que está obligado en la lectura de la Meguilá está obligado a encender una candela de Jannuká. Y el que la enciende la primera noche bendice tres bendiciones: "Bendito eres Tú Hashem nuestro Dio Rey del Universo, que nos santificó con Sus mandamientos y nos ordenó a encender la candela de Jannuká" (*Baruj Attá A-donai Elo-henu Mélej Ha'olam asher kiddeshanu bemitzvotav vetzivanu lehadlik ner shel Jannuká*) "Bendito eres Tú Hashem nuestro Dio Rey del Universo, que hizo milagros para nuestros ancestros en esos días en esta época del año" (*Baruj Attá A-donai Elohenu Mélej Ha'olam she'asa nisim laavotenu bayyamim hahem vazzemán hazzé.*) "Bendito eres Tú Hashem nuestro Dio Rey del Universo que nos hizo vivir y nos mantuvo y nos hizo llegar a este momento." (*Baruj Attá A-donai Elohenu Mélej Ha'olam shehejeyanu vekiymanu vehiguianu lazzemán hazzé.*). Y todo aquel que ve la candela bendice dos bendiciones "que hizo milagros" y "que nos hizo vivir". En el resto de las noches bendice dos bendiciones y el que la ve bendice una pues no bendecimos "que nos hizo vivir" sino en la primera noche.

5 En cada día de estos ocho días se completa el Hallel y se bendice antes [de decirlo]: "Bendito eres Tú Hashem nuestro Dio Rey del Universo, que nos santificó con Sus mandamientos y nos ordenó a terminar el Hallel" (*Baruj Attá A-donai Elohenu Mélej Ha'olam asher kiddeshanu bemitzvotav vetzivanu ligmor et hahal.lal.*) ya sea por su cuenta o en público. A pesar de que la recitación del Hallel es una mitzvá rabínica bendice sobre ésta "que nos santificó con Sus mandamientos y nos ordenó" como bendice sobre la Meguilá y sobre la creación del 'Eruv- pues éstas [mitzvot] a pesar de ser mitzvot rabínicas sin lugar a dudas bendecimos sobre ellas. Pero una observancia de origen rabínico cuya principal razón para hacerla sea la duda (como lo es el diezmo de *demaí*) no bendecimos sobre ella. ¿Y por qué razón bendecimos en el segundo día del festival el cual no fue establecido sino por la duda? Para que éste no sea menospreciado.

4 כל שחייב בקריאת המגילה, הייב בהדלקת נר חנוכה; והמדליק אותה בלילה הראשון, מברך שלוש ברכות: ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר של חנוכה; ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה; ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. וכל הרואה אותה, מברך שתיים-- שעשה ניסים לאבותינו, ושהחיינו. ובשאר הלילות, המדליק מברך שתיים, והרואה מברך אחת-- שאין מברכין שהחיינו, אלא בלילה הראשון.

5 בכל יום ויום משמונת הימים האלו, גומרין את ההלל; ומברך לפניו, ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לגמור את ההלל-- בין יחיד, בין ציבור: אף על פי שקריאת ההלל מצוה מדברי סופרים, מברך עליה אשר קידשנו במצוותיו וציוונו, כדרך שמברך על המגילה ועל העירוב-- שכל ודאי של דבריהם, מברכין עליו. אבל דבר שהוא מדבריהם ועיקר עשייתן לו מפני הספק, כגון מעשר דמאי-- אין מברכין עליו; ולמה מברכין על יום טוב שני, והם לא תיקנוהו אלא מפני הספק-- כדי שלא יזולו בו.

6 Y no sólo la recitación del Hallel en Jannuká es de origen rabínico sino toda recitación del Hallel en todos los días en que se termina el Hallel. Y dieciocho días al año es una mitzvá terminar el Hallel y estos son: los ocho días de la fiesta [Sukkot], los ocho días de Jannuká, el primer día de Pésaj y el día de la cosecha [Shavu'ot]. Pero Rosh Hashaná y Yom Hakkipurim no hay en ellos Hallel pues ellos son días de arrepentimiento, pavor y temor y no días de alegría extra. Y no decretaron [los rabinos] Hallel en Purim pues la lectura de la Meguilá es su Hallel.

7 En los sitios en los que celebran dos días de festival terminan el Hallel en veintiún días: los nueve días del festival [Sukkot], los ocho días de Jannuká, los dos días de Pésaj, y los dos días de la cosecha [Shavu'ot]. Pero en Rosh Jódesh la recitación del Hallel es una costumbre [*minhag*] y no una *mitzvá*; y esta costumbre se observa sólo en público. Por lo tanto [en Rosh Jódesh] se recita el Hallel saltándose porciones y no se bendice sobre él, pues no se bendice sobre una costumbre. Y un individuo por sí sólo no lo recitará en absoluto, y si comienza, lo terminará saltándose las porciones que se excluyen en público. Y lo mismo en los demás días de Pésaj, se lee saltándose porciones como se lee en Rosh Jódesh.

8 ¿Cómo saltamos? Comenzamos desde el principio del Hallel hasta "el pedernal en un manantial de agua" (Salmo 114.8). Y saltamos hasta "Hashem que nos ha recordado y bendice" (Salmo 115.12) y continuamos leyendo hasta "Haleluyá" (Salmo 115.18). Y saltamos hasta el verso "Cómo repararé a Hashem" (Salmo 116.12) y continua hasta "Haleluyá" (Salmo 116.19). Luego saltamos hasta el verso "Desde el sitio estrecho te llamé Hashem" (Salmo 118.5) y continuamos hasta el final del Hallel. Esta es la costumbre común y hay quienes se saltan partes diferentes.

6 ולא הלל חנוכה בלבד, הוא שמדברי סופרים, אלא קריאת ההלל לעולם מדברי סופרים, בכל הימים שגומרין בהן את ההלל. ושמונה עשר יום בשנה, מצוה לגמור בהן את ההלל; ואלו הן--שמונת ימי החג, ושמונת ימי חנוכה, וראשון של פסח, ויום עצרת. אבל ראש השנה ויום הכיפורים, אין בהן הלל, לפי שהן ימי תשובה ויראה ופחד, לא ימי שמחה יתרה; ולא תיקנו הלל בפורים, שקריאת המגילה היא ההלל.

7 מקומות שעושין ימים טובים שני ימים, גומרין את ההלל באחד ועשרים יום--בתשעת ימי החג, ושמונת ימי חנוכה, ושני ימים של פסח, ושני ימים של עצרת. אבל בראשי חודשים, קריאת ההלל מנהג, ואינה מצוה; ומנהג זה, בציבור. לפיכך קוראין בדילוג; ואין מברכין עליו, שאין מברכין על המנהג. ויחיד, לא יקרא כלל; ואם התחיל, ישלים בדילוג כדרך שקוראין הציבור. וכן בשאר ימי הפסח, קוראין בדילוג כראשי חודשים.

8 כיצד מדלגין: מתחילין מתחילת ההלל, עד "חלמיש, למעינינו מים" (תהילים קיד,ח); ודולג ואומר "ה', זכרנו יברך . . ." (תהילים קטז,יב), עד "הללו יה" (תהילים קטז,יח); ומדלג ואומר "מה אשיב, לה'" (תהילים קטז,יב), עד "הללו יה" (תהילים קטז,יט); ומדלג ואומר "מן המצר, קראתי יה" (תהילים קיח,ה), עד סוף ההלל. וזה הוא המנהג הפשוט; ויש מדלגין דילוג אחר.

9 Todo el día es adecuado para la recitación del Hallel. Y aquel que recita el Hallel de atrás para adelante, no cumplió su obligación. Si una persona recita y espera [en la mitad de su recitación] y vuelve y continúa recitando, a pesar de haber esperado para haberlo terminado todo- cumplió su obligación. En los días en que se termina el Hallel se puede interrumpir entre salmo y salmo pero en la mitad de un salmo, no interrumpirá. Y en aquellos días en que se saltan porciones, aún en la mitad de un salmo interrumpirá.

10 En todos los días que se termina el Hallel se bendice antes de él. Y en un lugar que existe la costumbre de bendecir después de él- bendecirá. Cómo bendecirá: "Te alabarán Hashem nuestro Dio todas Tus obras y Tus piadosos y los justos -hacedores de tu voluntad- y todo Tu pueblo la casa de Israel, con alegría reconocerán a Tu nombre que Tú eres Hashem y a Ti es bueno agradecer y a Tu nombre es grato cantar y desde la eternidad y para la eternidad Tú eres el Dio. Bendito eres Tú Hashem, el Rey exaltado y engalanado, vivo y existente, siempre reinarás por toda la eternidad."

11 Hay lugares que acostumbran repetir desde "Te agradeceré pues me respondiste" (Salmo 118.21) hasta el final del Hallel y repiten cada verso dos veces. En un lugar en que ésta es la costumbre, se repetirá. Y en un lugar en el que no es la costumbre, no se repetirá.

12 La costumbre de leer el Hallel en los tiempos de los primeros sabios era así: después de que bendice el líder que recita el Hallel, comienza y dice "Haleluyá" (Salmo 113.1) y todos responden "Haleluyá" (Salmo 113.1). Y luego continúa "Alaben, sirvientes de Hashem" (Salmo 113.1) y todos el pueblo responde "Haleluyá". Y continúa diciendo "Alaben el nombre de Hashem" (Salmo 113.1) y todo el pueblo responde "Haleluyá". Y continúa diciendo "Sea el nombre de Hashem bendito desde ahora y para siempre" (Salmo 113.2) y todo el pueblo responde "Haleluyá". Y así con todo [el Hallel]

9 כל היום, כשר לקריאת ההלל. והקורא את ההלל למפרע, לא יצא; קרא ושהה, וחזר וקרא--אף על פי ששהה כדי לגמור את כולו, יצא. ימים שגומרין בהן את ההלל, יש לו להפסיק בין פרק לפרק; אבל באמצע הפרק, לא יפסיק. וימים שקוראין בהן בדילוג, אפילו באמצע הפרק, פוסק.

10 כל יום שגומרין בו את ההלל, מברך לפניו; ומקום שנהגו לברך אחריו, מברך. כיצד מברך: יהללוך ה' אלוהינו כל מעשיך, וחסידיך וצדיקים עושי רצונך, וכל עמך בית ישראל, ברינה יודו לשמך--כי אתה ה', לך טוב להודות ולשמך נעים לזמר, ומעולם ועד עולם, אתה האל. ברוך אתה ה', המלך המשובח המפואר, חי וקיים, תמיד ימלוך לעולם ועד.

11 יש מקומות שנהגו לכפול מ"אודך, כי עניתני" (תהילים קיח, כא) עד סוף ההלל, כופלין כל דבר ודבר שתי פעמים. ומקום שנהגו לכפול, יכפול; ומקום שנהגו שלא לכפול, אין כופלין.

12 מנהג קריאת ההלל בימי חכמים הראשונים, כך היה: אחר שמברך הגדול שמקרא את ההלל, מתחיל ואומר הללו יה, וכל העם עונין הללו יה; וחוזר ואומר הללו עבדי ה', וכל העם עונין הללו יה; וחוזר ואומר הללו את שם ה', וכל העם עונין הללו יה; וחוזר ואומר יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם, וכל העם עונין הללו יה. וכן על כל דבר, עד שנמצאו עונין בכל ההלל, הללו יה

hasta que responden a cada verso del Halel "Haleluyá" un total de ciento veintitrés veces. Y un signo [para recordar este número] es los años de Aharón [al morir].

13 Y cuando el líder llega al comienzo de cada Salmo, la congregación vuelve y repite lo que él dijo. ¿De qué modo? Cuando dice "Al salir Israel de Egipto" (Salmo 114.1), todo el pueblo vuelve y recita "Al salir Israel de Egipto" (Salmo 114.1). Y el líder dice "la casa de Jacob de un pueblo de extraño hablar" y todo el pueblo dice "Haleluyá". Y así hasta que dice "He amado [a Hashem] porque escucha mi voz, mis súplicas" (Salmo 116.1) y todo el pueblo repite "He amado [a Hashem] porque escucha mi voz, mis súplicas" (Salmo 116.1). Y así cuando el líder dice "Alaben a Hashem todos los pueblos" (Salmo 117.1) todo el pueblo vuelve y dice "Alaben a Hashem todos los pueblos" (Salmo 117.1).

14. El líder dice "Por favor, Hashem salva por favor" (Salmo 118.25) y ellos responden después de él "Por favor, Hashem salva por favor" (Salmo 118.25), a pesar de que no es un comienzo de capítulo. El líder dice "Por favor Hashem haznos prosperar por favor" (Salmo 118.25) y ellos responden "Por favor Hashem haznos prosperar por favor" (Salmo 118.25). El líder dice "Bendito el que viene" (Salmo 118.26) y todo el pueblo dice "en el nombre de Hashem" (Salmo 118.26). Y si el que lidera el Halel es un menor de edad o un esclavo o una [el pueblo] repite lo que ellos recitan palabra por palabra hasta terminar el Halel.

15 Este es la costumbre antigua y de acuerdo es recomendable comportarse. Pero en nuestros tiempo he visto que en todos los lugares costumbres diferentes en su recitación y en las respuestas del pueblo. Y ninguna de estas costumbres es similar a la otra.

מאה ושלוש ועשרים פעמים--סימן להם, שנותיו של אהרן.

13 וכן כשהקורא מגיע לראש כל פרק ופרק, הן חוזרין ואומרין מה שאמר. כיצד: כשהוא אומר בעצת ישראל ממצריים, כל העם חוזרין ואומרין בעצת ישראל ממצריים; והקורא אומר בית יעקוב מעם לועז, וכל העם עונין הללו יה; עד שיאמר אהבתי כי ישמע ה את קולי תחנוני, וכל העם חוזרין ואומרין אהבתי כי ישמע ה את קולי תחנוני. וכן כשיאמר הקורא הללו את ה כל גויים, כל העם חוזרין ואומרין הללו את ה כל גויים.

14 הקורא אומר אנא ה הושיעה נא, והן עונין אחריו אנא ה הושיעה נא--אף על פי שאינו ראש פרק. הוא אומר אנא ה הצליחה נא, והן עונין אנא ה הצליחה נא; הוא אומר ברוך הבא, וכל העם אומרים בשם ה. ואם היה המקרא את ההלל קמן, או עבד, או אישה--עונה אחריהם מה שהן אומרין, מילה מילה בכל ההלל.

15 זה הוא המנהג הראשון, ובו ראוי לילך; אבל בזמנים אלו, ראיתי בכל המקומות, מנהגות משונות בקריאתו ובעניית העם, ואין אחד מהם דומה לאחר.

Mishné Torá, Hiljot Jannuká Capítulo 4

1 ¿Cuántas candelas debe encender en Jannuká? La mitzvá es que cada casa encienda una sola candela ya sea que los miembros de la casa sean muchos o que sea una sola persona. Aquel que embellece la mitzvá enciende una candela por cada miembro de la casa, una candela por cada persona, ya sean hombres o mujeres. Aquel que embellece la mitzvá por encima de esto y hace la mitzvá en su forma más excelsa, enciende una candela por cada miembro de la casa en la primera noche y añade una vela para cada persona cada noche.

2 ¿Cómo se hace esto? Si hay diez personas en la casa, en la primera noche enciende diez candelas. Y en la segunda noche, veinte. Y en la tercera noche, treinta, hasta que en la octava noche enciende ochenta candelas.

3 Nuestra costumbre extendida en todas nuestras ciudades en Sefarad es que cada miembro de la casa enciende una candela para sí en la primera noche, y añade una candela cada noche hasta que termina encendiendo en la octava noche, ocho candelas- ya sea que los miembros de la casa sean muchos o ya sea una sola persona.

4 Una candela con dos bocas (dos mechas) sirve para dos personas. Si llena un recipiente con aceite y lo rodea con mechas, si pone otro recipiente encima, cada mecha se considera una candela independiente, si no pone encima un recipiente es considerada una fogata (una sola luz) y ni siquiera cuenta como una candela.

5 No se encienden las candelas de Jannuká antes de que se oculte el sol sino durante el ocaso- no retardamos su encendido y no lo adelantamos. Si se olvidó o intencionalmente no encendió durante el ocaso, enciende hasta que se acabe el tráfico del mercado (el tráfico en el espacio público frente a la casa). ¿Cuánto es esto? Como media hora o más (después del ocaso). Si pasa este tiempo, no encenderá. Y es necesario poner suficiente aceite en la candela para que arda

1 כמה נרות הוא מדליק בחנוכה--מצותה שיהיה כל בית ובית מדליק נר אחד, בין שהיו אנשי הבית מרובין, בין שלא היה בו אלא אדם אחד. והמהדר את המצוה, מדליק נרות כמניין אנשי הבית, נר לכל אחד ואחד, בין אנשים בין נשים. והמהדר יותר על זה ועושה מצוה מן המובהר, מדליק נר לכל אחד ואחד בלילה הראשון, ומוסיף והולך בכל לילה ולילה, אחד.

2 כיצד: הרי שהיו אנשי הבית עשרה--בלילה הראשון, מדליק עשרה נרות; ובליל שני, עשרים; ובליל שלישי, שלושים; עד שנמצא מדליק בליל שמיני, שמונים.

3 מנהג פשוט בכל ערינו בספרד, שיהיו כל אנשי הבית מדליקין נר אחד בלילה הראשון, ומוסיפין והולכין נר בכל לילה ולילה, עד שנמצא מדליק בליל שמיני שמונה נרות--בין שהיו אנשי הבית מרובים, בין שהיה אדם אחד.

4 נר שיש לו שני פייות, עולה לשני בני אדם. מילא קערה שמן והקיפה פתילות--אם כפה עליה כלי, כל פתילה ופתילה נחשבת כנר אחד; לא כפה עליה כלי--נעשית כמדורה, ואפילו כנר אחד אינה נחשבת.

5 אין מדליקין נרות חנוכה קודם שתשקע החמה, אלא עם שקיעתה--לא מאחרין, ולא מקדימין. שבת או הויד ולא הדליק עם שקיעת החמה, מדליק והולך עד שתכלה רגל מן השוק; וכמה הוא זמן זה, כמו חצי שעה או יתר. עבר זמן זה, אינו מדליק. וצריך ליתן שמן בנר, כדי שתהיה דולקת

durante el tiempo en que se acaba el tráfico en el mercado, pero si la encendió y se apagó no necesita encenderla una segunda vez. Si la deja arder hasta después de que se acabe el tráfico del mercado- si quiere apagarla o moverla, puede hacerlo.

6 Todos los aceites y todas las mechas son adecuadas para la candela de Jannuká, así los aceites no suban bien por la mecha y el fuego no se mantenga bien en estas mechas. Y aún en la noche del Shabbat que cae durante los días de Jannuká, es permitido encender con los aceites y las mechas que están prohibidas en el encendido de la candela de Shabbat, dado que está prohibido utilizar la luz de las candelas de Jannuká, ya sea durante el Shabbat o durante la semana, así sea para revisar monedas o contarlas bajo su luz está prohibido.

7 Es una mitzvá poner la candela de Jannuká en la puerta de su casa por fuera, a un puño de distancia del dintel de la puerta, al lado izquierdo de aquel que entra a la casa -para que la mezuzá quede a la derecha y la candela de Jannuká quede a la izquierda. Si una persona vive en un segundo piso, la pondrá en la ventana más próxima al espacio público. Una candela de Jannuká que es puesta a más de veinte codos de altura [diez metros]- no cumple la mitzvá, pues no es distinguible (desde el nivel del suelo).

8 En días peligrosos, pondrá la candela de Jannuká dentro de su casa, aún si la pone encima de su mesa-es suficiente. Y debe haber dentro de la casa otra candela para utilizar su luz. Y si dentro de la casa hay una fogata, no es necesario tener otra candela. Pero si es una persona importante, que no acostumbra usar una fogata (para su luz), necesita otra candela.

והולכת, עד שתכלה רגל מן השוק; הדליקה וכבתה, אינו זקוק להדליקה פעם אחרת. נשארה דולקת אחר שכלתה רגל מן השוק— אם רצה לכבותה או לסלקה, עושה.

6 כל השמנים וכל הפתילות, כשרות לנר חנוכה, ואף על פי שאין השמנים נמשכים אחר הפתילה, ואין האור נתלית יפה באותן הפתילות. ואפילו בלילי שבת שבתוך ימי חנוכה, מותר להדליק בשמנים ופתילות שאסור להדליק בהן נר שבת, לפי שאסור להשתמש לנר חנוכה, בין בשבת בין בחול; ואפילו לבדוק מעות, או למנותן לאורה— אסור.

7 נר חנוכה, מצוה להניחו על פתח ביתו מבחוץ, בטפח הסמוך לפתח, על שמאל הנכנס לבית— כדי שתהיה מזוזה מימין, ונר חנוכה משמאל; ואם היה דר בעלייה, מניחו בחלון הסמוכה לרשות הרבים. ונר חנוכה שהניחו למעלה מעשרים אמה— לא עשה כלום, לפי שאינו ניכר.

8 בימי הסכנה, מניח נר חנוכה בתוך ביתו מבפנים; ואפילו הניחו על שולחנו, דיו. וצריך להיות בתוך הבית נר אחר, להשתמש לאורו. ואם הייתה שם מדורה, אינו צריך נר אחר; ואם אדם חשוב הוא שאין דרכו להשתמש למדורה, צריך נר אחר.

9 Una candela de Jannuká encendida por un sordo, un discapacitado mental o un menor de edad- no cumplió la mitzvá, hasta que sea encendida por alguien que tenga la obligación de encenderla. Si enciende la candela adentro y la saca a la puerta de su casa- no cumplió la mitzvá, hasta que la encienda en su lugar. Si encendió la candela en su mano y se puso de pie- no cumplió la mitzvá, ya que el que ve esto dice "enciendió la candela para su propio uso". Un farol que está encendido todo el día: a la salida del Shabbat puede apagarlo, bendecir y encenderlo (y cumplir la mitzvá)- ya que el encendido es la mitzvá no dejarlo arder. Es posible encender una candela de Jannuká de otra candela de Jannuká encendida.

10 Un patio con dos entradas en dos direcciones necesita dos candelas para que no digan los que pasan por uno de los lados "no dejó una candela de Jannuká". Pero si las dos entradas están orientadas en la misma dirección, sólo encenderá una.

11 Un huésped por quien encienden en su casa (en su ausencia), no necesita que enciendan por él en el sitio donde se hospeda. Si no tiene una casa donde enciendan por él- necesita encender en el lugar donde se hospeda y ayuda (al dueño de casa) a comprar el aceite. Si esta persona tiene una casa para él sólo - aún si están encendiendo por él dentro de su (otra) casa- necesita encender en la casa en la que se encuentra, para aquellas personas que pasan.

12 La mitzvá de la candela de Jannuká es una muy bien amada mitzvá y cada persona debe tener cuidado de cumplirla, para así publicar el milagro y para añadir alabanza y reconocimiento al Dio por los milagros que hizo: así esta persona se alimenta exclusivamente de donaciones- mendigará o venderá sus ropas y con ellas comprará aceite y lámparas y encenderá.

9 נר חנוכה שהדליקו חירש, שומה, וקטן, או גוי--לא עשה כלום: עד שידליקו מי שהוא חייב בהדלקה. הדליקו מבפנים, והוציאו דלוק והניחו על פתח ביתו--לא עשה כלום: עד שידליקנו במקומו. אחז הנר בידו ועמד, לא עשה כלום, שהרואה אומר, לצורכו הוא עומד. עשית שהייתה דולקת כל היום כולו, למוצאי שבת מכבה, ומברך, ומדליקה--שההדלקה היא המצוה, לא ההנחה. ומותר להדליק נר חנוכה, מנר חנוכה אחר.

10 חצר שיש לה שני פתחים בשתי רוחות, צריכה שני נרות, שלא יאמרו העוברים ברוח זו, לא הניח נר חנוכה; אבל אם היו ברוח אחת, מדליק באחד מהן.

11 אורח שמדליקין עליו בתוך ביתו, אינו צריך להדליק עליו במקום שנתארח בו; אין לו בית להדליק עליו בו--צריך להדליק במקום שנתארח בו, ומשתתף עימהן בשמן. ואם היה לו בית בפני עצמו--אף על פי שמדליקין עליו בתוך ביתו--צריך להדליק בבית שהוא בו, מפני העוברין.

12 מצות נר חנוכה, מצוה חביבה היא עד מאוד; וצריך אדם להיזהר בה, כדי להודיע הנס, ולהוסיף בשבת האל והודיה לו, על הניסים שעשה: אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה--שואל, או מוכר כסותו; ולוקח שמן ונרות, ומדליק.

13 Aquella persona que tiene sólo una cantidad muy pequeña de dinero y sólo puede comprar el kiddush del día (Shabbat) o una candela de shabbat, comprará aceite para encender la candela de Jannuká en vez de comprar el vino del kiddush del día. Dado que ambas son mitzvot rabínicas, es preferible cumplir la candela de Shabbat pues hay en ella un recordatorio del milagro.

14 Si sólo puede comprar la candela de su casa o la candela de Jannuká, o la candela de su casa y el kiddush del día—la candela de su casa tiene precedencia por la paz del hogar. Ya que incluso el Santo Nombre es borrado para hacer la paz entre un hombre y su esposa. Grande es la paz pues la torá no fue dada sino para la paz, pues está dicho: "Sus caminos son caminos de deleite, y todos sus senderos son paz." (*Proverbios* 3.17)

13 הרי שאין לו אלא פרוטה אחת, ולפניו קידוש היום והדלקת נר חנוכה—מקדים שמן להדליק נר חנוכה, על היין לקידוש היום: הואיל ושניהם מדברי סופרים, מוטב להקדים נר חנוכה שיש בו זכרון הנס.

14 היה לפניו נר ביתו ונר חנוכה, או נר ביתו וקידוש היום—נר ביתו קודם, משום שלום ביתו: שהרי השם נמחק, לעשות שלום בין איש לאשתו. גדול השלום, שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם, שנאמר "דרכיה, דרכי נועם; וכל נתיבותיה, שלום" (משלי ג, יז).

Halel de acuerdo a la antigua y correcta costumbre de los Sabios del Talmud (ל"ו) y los Geonim (ל"ל) según la descripción de Rabbenu Moshé ben Maimón (ל"ל)¹

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
לְגַמֵּר אֶת הַהִלֵּל. (אִמֵּן)

113

הִלְלוּהָ¹ (הִלְלוּהָ)
הִלְלוּ עַבְדֵי יְיָ,² (הִלְלוּהָ)
הִלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ:³ (הִלְלוּהָ)
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:⁴ (הִלְלוּהָ)
מִמְזֶרֶח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ, מִהַלֵּל שֵׁם יְיָ:⁵ (הִלְלוּהָ)
רֵם עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ,⁶ (הִלְלוּהָ)
עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ.⁷ (הִלְלוּהָ)
מִי בְּיַי אֱלֹהֵינוּ⁸ (הִלְלוּהָ)
הַמְגַבִּיהִי לְשָׁבַת:⁹ (הִלְלוּהָ)
הַמְשַׁפִּילֵי לְרֹאוֹת, בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ.¹⁰ (הִלְלוּהָ)
מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל,¹¹ (הִלְלוּהָ)
מְאַשְׁפֵּת יָרִים אֶבְיוֹן:¹² (הִלְלוּהָ)
לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים,¹³ (הִלְלוּהָ)
עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ.¹⁴ (הִלְלוּהָ)
מוֹשִׁיבֵי עֶקְרַת הַבַּיִת¹⁵ (הִלְלוּהָ)
אִם הַבְּנִים שֶׁמָּחָה הִלְלוּהָ:¹⁶ (הִלְלוּהָ)

1. Esta presentación del Halel (Salmos 113-118) está basada en la descripción hecha por Rabbenu Moshé ben Maimón de bendita Memoria en su *Mishné Torá, Hiljot Meguilá vejannuká* 3. El texto en negro debe ser recitado por el jazán. La congregación responde con los párrafos en rojo. Los párrafos indentados son saltados en los días en que no se pronuncia la berajá (i.e. Rashe Jodashim y los últimos seis días de la fiesta de Pésaj). En el resto de las ocasiones se leen en voz alta como el resto del Halel.

בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, (בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם)
 בֵּית יַעֲקֹב יַעֲזוּ. ¹⁷(הִלְלוּיָהּ)
 הִיִּתְהַ יְהוּדָה לְקֹדֶשׁוֹ, ¹⁸(הִלְלוּיָהּ)
 יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו. ¹⁹(הִלְלוּיָהּ)
 הַיָּם רָאָה וַיָּנֶם, ²⁰(הִלְלוּיָהּ)
 הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאַחֹר: ²¹(הִלְלוּיָהּ)
 הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים, ²²(הִלְלוּיָהּ)
 גְּבְעוֹת כַּבְּנֵי צֹאן. ²³(הִלְלוּיָהּ)
 מַה לָּךְ הַיָּם כִּי תִנּוּם, ²⁴(הִלְלוּיָהּ)
 הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאַחֹר. ²⁵(הִלְלוּיָהּ)
 הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים, ²⁶(הִלְלוּיָהּ)
 גְּבְעוֹת כַּבְּנֵי צֹאן. ²⁷(הִלְלוּיָהּ)
 מִלְּפָנַי אֲדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ, ²⁸(הִלְלוּיָהּ)
 מִלְּפָנַי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. ²⁹(הִלְלוּיָהּ)
 הַהַפְּכֵי הַצּוֹר אַגְם מַיִם, ³⁰(הִלְלוּיָהּ)
 חֲלֹמֵי־שׁ לְמַעַיְנֹו מַיִם: ³¹(הִלְלוּיָהּ)

לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ ³²(הִלְלוּיָהּ)
 כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד, עַל חֲסִדְךָ עַל אֲמֻתְךָ. ³³(הִלְלוּיָהּ)
 לְמַה יֹּאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיזָה נָא אֱלֹהֵיהֶם. ³⁴(הִלְלוּיָהּ)
 וְאֵלֵהֶנּוּ בְּשָׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה. ³⁵(הִלְלוּיָהּ)
 עֲצִבֵיהֶם כָּסֶף וְזָהָב, ³⁶(הִלְלוּיָהּ)
 מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. ³⁷(הִלְלוּיָהּ)
 פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, ³⁸(הִלְלוּיָהּ)
 עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ. ³⁹(הִלְלוּיָהּ)
 אַזְנָיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ, ⁴⁰(הִלְלוּיָהּ)
 אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּן. ⁴¹(הִלְלוּיָהּ)
 יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְיִשוּן ⁴²(הִלְלוּיָהּ)
 רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִחַלְכוּ, ⁴³(הִלְלוּיָהּ)
 לֹא יִחַגּוּ בְּגִרוֹנָם. ⁴⁴(הִלְלוּיָהּ)

כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם: ^(הִלְלוּיָהּ)45
יִשְׂרָאֵל בְּטַח בֵּינִי, ^(הִלְלוּיָהּ)46
עֲזָרָם וּמִגֹּנָם הוּא. ^(הִלְלוּיָהּ)47
בֵּית אֶהְרֹן בְּטַחוּ בֵּינִי, ^(הִלְלוּיָהּ)48
עֲזָרָם וּמִגֹּנָם הוּא. ^(הִלְלוּיָהּ)49
יִרְאֵי יְיָ בְּטַחוּ בֵּינִי, ^(הִלְלוּיָהּ)50
עֲזָרָם וּמִגֹּנָם הוּא: ^(הִלְלוּיָהּ)51

יְיָ זָכְרָנוּ יְבָרֵךְ ^(הִלְלוּיָהּ)52
יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, ^(הִלְלוּיָהּ)53
יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן. ^(הִלְלוּיָהּ)54
יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ, הַקְּטָנִים עִם הַגְּדֹלִים. ^(הִלְלוּיָהּ)55
יִסְפָּה יְיָ עֲלֵיכֶם, ^(הִלְלוּיָהּ)56
עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם. ^(הִלְלוּיָהּ)57
בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. ^(הִלְלוּיָהּ)58
הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיְיָ, ^(הִלְלוּיָהּ)59
וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם. ^(הִלְלוּיָהּ)60
לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה, ^(הִלְלוּיָהּ)61
וְלֹא כָּל יִרְדֵי הַדּוּמָה. ^(הִלְלוּיָהּ)62
וְאַנְחָנוּ נְבָרֵךְ יְהוָה, ^(הִלְלוּיָהּ)63
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הִלְלוּיָהּ: ^(הִלְלוּיָהּ)64

116

אֶהְבֶּתִי כִּי יִשְׁמַע יְיָ, אֶת קוֹלֵי תַחֲנוּנָיִ. (אֶהְבֶּתִי כִּי יִשְׁמַע יְיָ, אֶת קוֹלֵי תַחֲנוּנָיִ.)
כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבִקְרֵא: ^(הִלְלוּיָהּ)65
אֶפְפוּנֵי חֲבֻלֵי מוֹת, ^(הִלְלוּיָהּ)66
וּמִצָּרֵי שְׂאוֹל מִצְּאוּנֵי ^(הִלְלוּיָהּ)67
צָרָה וַיְגוֹן אֶמְצָא. ^(הִלְלוּיָהּ)68
וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא, אָנְהָ יְיָ מִלְטָה נַפְשִׁי. ^(הִלְלוּיָהּ)69
חַנוּן יְיָ וְצַדִּיק, וְאַלְהֵינוּ מֵרַחֵם. ^(הִלְלוּיָהּ)70
שׁוֹמֵר פֶּתָאִים יְיָ ^(הִלְלוּיָהּ)71
דְּלוֹתַי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. ^(הִלְלוּיָהּ)72

שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיִכִּי, ^(הִלְלוּיָהּ)73
כִּי יִי גָמַל עָלַיִכִּי. ^(הִלְלוּיָהּ)74
כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת ^(הִלְלוּיָהּ)75
אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה, ^(הִלְלוּיָהּ)76
אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי. ^(הִלְלוּיָהּ)77
אֶת־הַלֵּל לְפָנַי יְיָ, בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. ^(הִלְלוּיָהּ)78
הֲאִמַּנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר, ^(הִלְלוּיָהּ)79
אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד. ^(הִלְלוּיָהּ)80
אֲנִי אָמַרְתִּי בְּחַפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב. ^(הִלְלוּיָהּ)81

מָה אָשִׁיב לַיְיָ, כָּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי. ^(הִלְלוּיָהּ)82
כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא, ^(הִלְלוּיָהּ)83
וּבִשָּׁם יְיָ אֶקְרָא. ^(הִלְלוּיָהּ)84
נִדְרֵי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם, ^(הִלְלוּיָהּ)85
נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ. ^(הִלְלוּיָהּ)86
יִקַּר בְּעֵינַי יְיָ הַמּוֹתֵה לַחֲסִידָיו. ^(הִלְלוּיָהּ)87
אָנָּה יְיָ כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ ^(הִלְלוּיָהּ)88
אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אִמְתְּךָ פֶּתַח־תַּת לְמוֹסְרֵי. ^(הִלְלוּיָהּ)89
לֵךְ אֲזַבַּח זִבְחַ תּוֹדָה ^(הִלְלוּיָהּ)90
וּבִשָּׁם יְיָ אֶקְרָא. ^(הִלְלוּיָהּ)91
נִדְרֵי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם ^(הִלְלוּיָהּ)92
נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ. ^(הִלְלוּיָהּ)93
בְּחַצְרוֹת בַּיִת יְיָ ^(הִלְלוּיָהּ)94
בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַיִם הִלְלוּיָהּ. ^(הִלְלוּיָהּ)95

117

הִלְלוּ אֶת יְיָ, כָּל גּוֹיִם, (הִלְלוּ אֶת יְיָ, כָּל גּוֹיִם)
שֶׁבַח־וְהוּ כָּל הָאֱמִים. ^(הִלְלוּיָהּ)96
כִּי גִבֹר עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ ^(הִלְלוּיָהּ)97
וְאִמַּת יְיָ לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ: ^(הִלְלוּיָהּ)98

הודו לַיִי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: (הודו לַיִי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ):
 יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: ⁹⁹(הִלְלוּיָהּ)
 יֹאמְרוּ נָא בֵּית אֶהְרֹן, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: ¹⁰⁰(הִלְלוּיָהּ)
 יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: ¹⁰¹(הִלְלוּיָהּ)

מִן הַמַּצֵּר קָרָאתִי יְהוָה, ¹⁰²(הִלְלוּיָהּ)
 עָנְנִי בַמְּרֻחַב יְהוָה. ¹⁰³(הִלְלוּיָהּ)
 יְיָ לִי לֹא אֵינְא, מַה יַעֲשֶׂה לִּי אָדָם. ¹⁰⁴(הִלְלוּיָהּ)
 יְיָ לִי בַעֲזָרִי, וְאֲנִי אֶרְאֶה בְשִׁנְאֵי. ¹⁰⁵(הִלְלוּיָהּ)
 טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ, מִבְּמַטַּח בָּאָדָם. ¹⁰⁶(הִלְלוּיָהּ)
 טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּמַטַּח בְּנִדְיָבִים. ¹⁰⁷(הִלְלוּיָהּ)
 כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי בְשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילֵם. ¹⁰⁸(הִלְלוּיָהּ)
 סְבוּנִי גַם סָבְבוּנִי בְשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילֵם. ¹⁰⁹(הִלְלוּיָהּ)
 סְבוּנִי כַדְבָרִים דַּעְכוּ בְּאֵשׁ קוֹצִים, בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילֵם. ¹¹⁰(הִלְלוּיָהּ)
 דָּחָה דְחִיתַנִּי לְנֶפֶל, וַיִּי עֲזָרְנִי. ¹¹¹(הִלְלוּיָהּ)
 עָזִי וְזִמְרַת יְהוָה, ¹¹²(הִלְלוּיָהּ)
 וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. ¹¹³(הִלְלוּיָהּ)
 קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאֶהְלִי צְדִיקִים, ¹¹⁴(הִלְלוּיָהּ)
 יָמִין יְיָ עֲשֶׂה חַיִּל. ¹¹⁵(הִלְלוּיָהּ)
 יָמִין יְיָ רוֹמְמָה, ¹¹⁶(הִלְלוּיָהּ)
 יָמִין יְיָ עֲשֶׂה חַיִּל. ¹¹⁷(הִלְלוּיָהּ)
 לֹא אֲמוֹת כִּי אֶחָתָה, וְאֶסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה. ¹¹⁸(הִלְלוּיָהּ)
 יִסֹּר יִסְרְנִי יְהוָה, וְלִמּוֹת לֹא נִתְנַנְנִי. ¹¹⁹(הִלְלוּיָהּ)
 פָּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק, ¹²⁰(הִלְלוּיָהּ)
 אָבֹא בָם אֲוֹדָה יְהוָה. ¹²¹(הִלְלוּיָהּ)
 זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ, ¹²²(הִלְלוּיָהּ)
 צְדִיקִים יָבֹאוּ בּוֹ. ¹²³(הִלְלוּיָהּ)

אוֹרְךָ כִּי עֲנִיתָנִי, וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה. (אוֹרְךָ כִּי עֲנִיתָנִי, וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה.)
אֶבֶן מָאֶסוּ הַבּוֹנִים, הָיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. (אֶבֶן מָאֶסוּ הַבּוֹנִים, הָיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.)
מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאֹת בְּעֵינֵינוּ: (מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאֹת בְּעֵינֵינוּ):
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ, נִגִּילָה וְנִשְׂמְחָה בּוֹ. (זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ, נִגִּילָה וְנִשְׂמְחָה בּוֹ.)

אָנָּה יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא: (אָנָּה יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא):

אָנָּה יְיָ הַצְּלִיחָה נָּא: (אָנָּה יְיָ הַצְּלִיחָה נָּא):

בָּרוּךְ הוּא בְּשֵׁם יְיָ

בְּרִכּוֹתֵיכֶם מִפִּי יְיָ.

יֵאל יְיָ וַיֵּאָר לָנוּ

אֲסֵרוּ חֵג בְּעַבְתֵּימָם עַד קִרְנֹת הַמְּזֻבָּח.

אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹרְךָ אֱלֹהֵי אֲרוֹמָמְךָ.

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֶׂיךָ,

וַחֲסִידֶיךָ וְצַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ,

וְכָל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל

כִּי אֶתָּה יְיָ לְךָ טוֹב

לְהוֹדוֹת וּלְשַׁמֵּךְ נְעִים לְזַמֵּר

וּמְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הַמְּלֶךְ הַמְּשַׁבַּח

הַמְּפוֹאֵר חַי וְקַיִם,

תְּמִיד יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד. (אָמֵן)